Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Aanvullende subsidie 2025 De Zoomerij

Adviseur	: M. Jansma	**Datum B&W**	: 28 januari 2025
Programma	: 5. Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie	**Datum Raad**	: 11 februari 2025
Portefeuillehouder	:T. van der Pas	**Openbaar**	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding
De Zoomerij heeft voor 2025 een jaarlijkse subsidie aangevraagd van € 39.942 als budgetsubsidie voor Bibliotheek Velp[1]. De subsidieaanvraag omvat, naast een aanvraag voor een algemene budgetsubsidie voor de bibliotheek, ook een bijdrage ad € 7.268 voor de bibliotheek op school (BOS). De Bibliotheek op school is een specifieke activiteit in IKC Rozendaal.
Aanvullend op de reguliere budgetsubsidie heeft De Zoomerij voor 2025 een incidentele subsidie ad € 100.000 aangevraagd, bestemd voor de voorbereiding van de bibliotheek op de nieuwe zorgplicht. Deze € 100.000 bestaat uit het doorsluizen van de decentralisatie-uitkering Openbare bibliotheken (DU) die onze gemeente zowel in 2025 als in 2026 zal ontvangen. Deze DU is bedoeld om de bibliotheken en gemeenten voor te bereiden op een toekomstige zorgplicht, vooruitlopend op een nieuwe WSOB per 1 januari 2027 (WSOB: Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen).

Dit raadsvoorstel gaat over het verstrekken van de aangevraagde aanvullende subsidie ad € 100.000. De DU maakt onderdeel uit van het Gemeentefonds, wat inhoudt dat gemeenten in principe vrij zijn in de besteding van de middelen. Waarbij de noodzaak om te voldoen aan de wettelijke vereisten, in dit geval een zorgplicht, een randvoorwaarde vormt.

Het college heeft in zijn vergadering van 21 januari 2025 besloten de aangevraagde subsidies - de jaarlijkse budgetsubsidie ad € 39.942 en de subsidie voor de Bibliotheek op school ad € € 7.268 -te verlenen. Hiervoor zijn middelen opgenomen in de Begroting 2025 en daarom wordt deze beslissing ter kennisname aan de raad voorgelegd. Ter informatie zijn bijgevoegd: de Begroting 2025 voor Rheden en Rozendaal (* bijlage 1) en, als toelichting op de Begroting 2025, de onderbouwing van de aanvraag ad € 100.000 (* bijlage 2).

Gevraagde beslissing
1. De DU Openbare bibliotheken 2025 ad € 100.00 beschikbaar stellen ten behoeve van de voorbereiding op de gemeentelijke zorgplicht per 2027. Hiertoe de Begroting 2025 wijzigen door:

[1] Op 30 december 2023 is bibliotheek Veluwezoom gefuseerd met het Rhedense cultuurbedrijf RIQQ. Omdat Renkum haar culturele veld anders heeft georganiseerd, geldt deze fusie voor de gemeenten Rheden en Rozendaal. Onder de fusie-instelling, genaamd “De Zoomerij”, valt ook Openluchttheater De Pinkenberg.

a. het budget binnen programma 5 'Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie' te verhogen met een bedrag van € 90.000, ter dekking van de aanvullende subsidieverlening aan De Zoomerij;
b. het budget salariskosten te verhogen met een bedrag van € 10.000, ter dekking van organisatiekosten;
c. de begrote uitkering uit het gemeentefonds te verhogen met € 100.000.

2. Kennisnemen van het collegebesluit om als jaarlijkse subsidie beschikbaar te stellen:
a. € 39.942 als budgetsubsidie 2025 voor bibliotheek Velp;
b. € 7.268 als subsidie 2025 voor de Bibliotheek op School in IKC De Dorpsschool.

Wat willen we bereiken?

1. De Zoomerij als 'Rozendaalse' bibliotheek in staat stellen om de (wettelijke) taken te kunnen uitvoeren en daartoe het benodigde budget op een passende wijze inzetten.
Toelichting: zoals vermeld bij 'Aanleiding', ontvangt de gemeente over 2025 in het kader van de Decentralisatie Uitkering Openbare bibliotheken (DU) een bedrag van € 100.000, bestemd om bibliotheken en gemeenten voor te bereiden op een toekomstige zorgplicht. Het college heeft besloten ten hoogste €10.000 van deze DU in te zetten voor de gemeentelijke voorbereiding op deze zorgplicht. De Zoomerij heeft de gevraagde bijdrage ad € 100.000 onderbouwd (* bijlage 2). Over de invulling kan nog verder gesproken worden: De Zoomerij beschouwt het document als een (be)spreekstuk.

2. Wij willen de raad informeren over:
a. De verstrekking van de jaarlijkse budgetsubsidie aan de bibliotheek in Velp;
b. De verstrekking van de subsidie voor de 'Bibliotheek op School' op IKC 'De Dorpsschool'.

Argumenten

Ad 1) Het Rijk zet in op versterking van bibliotheken

Het Rijk zet in op versterking van bibliotheken en heeft hiertoe in 2023 en 2024 een Specifieke Uitkering (SPUK) in het leven geroepen. Deze SPUK voor bibliotheek Velp is, met cofinanciering van Rheden en Rozendaal, doorgesluisd naar de bibliotheek (zie RIB d.d. 6 februari 2024).
Na het aflopen van deze SPUK heeft het Rijk voor 2025 en 2026 een decentralisatie-uitkering (DU) in het leven geroepen. De DU is bedoeld om de bibliotheken en gemeenten voor te bereiden op een toekomstige zorgplicht. Hoe deze er in de nieuwe WSOB precies uit zal gaan zien, is overigens nog onderwerp van discussie. In het meest recente wetsvoorstel wordt gesproken over "de verplichting tot het vestigen of instandhouden van een fysieke bibliotheek" in elke gemeente.
Artikel 6a " Zorgplicht" lid 1 uit de concept WSOB luidt als volgt: *"Het college van burgemeester en wethouders dan wel het bestuurscollege[2] heeft tot taak het in de gemeente dan wel het openbaar lichaam in stand houden van ten minste één bibliotheekvestiging: a. met een fysieke collectie; en b. die voor ten minste een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen aantal openingsuren met professionele personeelsbezetting geopend is."*

[2] Met bestuurscollege wordt bedoeld het bestuur van de openbare lichamen Saba, Sint Eustatius en Bonaire.

(Lid 2 en 3 gaan over de verplichting tot het opstellen van een meerjarenplan voor vier jaar.)
Deze verplichting is onwenselijk voor Rozendaal. Daarom heeft onze gemeente op 19 december 2024 bij het Rijk een zienswijze ingediend over de nieuwe WSOB. * Deze zienswijze, bijgevoegd als bijlage 3, bevat een toelichting op de ontwikkelingen en onze motivatie.

In de septembercirculaire 2024 staat de verdeling per gemeente van de DU in 2025 en 2026. Voor beide jaren gaat het om € 2,95 per inwoner, met een minimum van € 100.000. Dit laatste bedrag geldt dus voor Rozendaal. De beschikbaar gestelde middelen kunnen ook worden ingezet ten behoeve van personele inzet van de gemeente zelf. Omdat nu nog niet duidelijk is of en in welke mate deze gewenst is, heeft het college besloten om niet de gehele DU 2025 aan de bibliotheek ter beschikking te stellen. Een bedrag van € 10.000 wordt geserveerd voor eigen ambtelijke inzet.

Met deze benadering wordt recht gedaan aan de bereidheid om, in navolging van de gemeente Rheden, de bibliotheek een forse financiële impuls te verlenen en tegelijkertijd wordt financiële ruimte behouden voor mogelijk extra ambtelijke inzet.

Kanttekeningen

Ad 1) Behoefte aan meer duiding

De grote lijn in de onderbouwing van de aanvullende subsidieaanvraag ad € 100.000 is duidelijk, maar het inzicht ontbreekt nog in hoeverre deze invulling bijdraagt aan een duurzame oplossing voor de financiële problematiek van De Zoomerij. De hoofdlijnen van de financiële problematiek zijn duidelijk: meer uitgaven dan inkomsten, en: de dekking van structurele uitgaven door incidentele inkomsten.

Wat gaan we daarvoor doen?

a) Planning

1. De raad wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen met betrekking tot de WSOB;
2. De raad wordt bij de Jaarrekening 2025 geïnformeerd over de besteding van de DU Openbare Bibliotheken 2025 ad € 100.000.

b) Evaluatie

De ontwikkelingen rondom de nieuwe WSOB worden nauwlettend gevolgd.

c) Participatie en communicatie

Beschikking aan de bibliotheek

d) Publicatie verplicht?

N.v.t.

Wat mag het kosten?

1. Eenmalige aanvulling uit DU Openbare bibliotheken

De aanvulling van vooralsnog € 90.000 kan worden gefinancierd uit incidentele middelen: de DU Openbare bibliotheken waarvoor het Rijk voor 2025 € 100.000 beschikbaar heeft gesteld.
De DU wordt ontvangen in het gemeentefonds welke wordt verantwoord in programma 0. De kosten van genoemde € 90.000 wordt verantwoord in programma 5 'Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie'. Wij stellen voor de begroting 2025 aan te passen en het budget hier op te hogen met € 100.000 (€ 90.000 bibliotheek + € 10.000 interne uren) onder gelijktijdige aanpassing van de begrotingspost opbrengst gemeentefonds met € 100.000. Per saldo € 0,-.

2. Jaarlijkse subsidies bibliotheek en bibliotheek op school
De financiële middelen voor de budgetsubsidie 2025 en de subsidie voor de bibliotheek op school zijn opgenomen in de Gemeentebegroting 2025.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlagen
1. Begroting 2025 De Zoomerij voor Rheden en Rozendaal
2. Onderbouwing De Zoomerij eenmalige extra bijdrage ad € 100.00 uit DU Openbare bibliotheken 2025
3. Ter kennisname: zienswijze op nieuwe WSOB